

Pokyny pro odbornou praxi souvislou 2_Sp556

3. semestr navazujícího magisterského studijního programu Speciální pedagogika
(specializace oftalmopedie)

Odborná praxe souvislá 2 proběhne **v podzimním semestru** dle harmonogramu praxí v rozsahu **3 týdnů**.

Studenti vykonají souvislou pedagogickou praxi v rámci 3. semestru navazujícího magisterského studia ve školách, kde jsou vzděláváni žáci se zrakovým postižením nebo ve školách vzdělávajících žáky se souběžným postižením více vadami - studenti specializace oftalmopedie se zaměří na žáky se zrakovým postižením. Školu si student volí dle vlastního výběru, nejlépe v místě svého bydliště. Student si může zvolit vykonání této praxe také ve školském poradenském zařízení (SPC).

V průběhu magisterského studia student absolvuje celkem tři praxe: 2. semestr: 2 týdny, 3. semestr: 3 týdny, 4. semestr: 4 týdny. Jedna z praxí ve 3. nebo ve 4. semestru bude realizována ve školském poradenském zařízení (SPC), zbylá praxe pak ve škole vzdělávající žáky se zrakovým postižením případně žáky se souběžným postižením více vadami, z nichž jedno postižení je zrakové.

Studenti jsou povinni:

- být na škole po celou dobu vyučování;
- **hospitovat** u učitelů/ speciálních pedagogů jim přidělených nebo u dalších kolegů na škole podle určení vedení školy, a to nejméně **4 hodiny denně**;
- provádět asistentské práce, vykonávat dozory;
- seznámit se s chodem pracoviště; seznámit se s diagnózami žáků se zrakovým postižením; seznámit se se speciálními pomůckami a vybavením určeným k podpoře žáků s postižením zraku;
- účastnit se porad, popř. třídních schůzek, dalších akcí pořádaných školou po dohodě s provázejícím učitelem;
- seznámit se s tvorbou individuálního vzdělávacího plánu a realizací podpůrných opatření;
- sledovat metody, nástroje a pomůcky, které používá speciální pedagog při speciálněpedagogické diagnostice a při podpoře žáků;
- na souvislé pedagogické praxi je možné uskutečňovat práce spojené s výzkumnou částí diplomové práce.

Požadavky k zápočtu:

- provést **15** samostatných výstupů (po konzultaci přípravy s třídním učitelem/se speciálním pedagogem), přípravy budou součástí reflektivního deníku z praxe;
- **zpracovat zprávu** o průběhu praxe;

- **zpracovat případovou studii** vybraného žáka – zaměření na pozorování žáka (tuto případovou studii odevzdává u zkoušky vyučujícímu zvolené specializace, případová studie je součástí portfolia studenta);
- vést **reflexivní deník**, ve kterém bude zachycen průběh praxe, každodenní činnost a reflexe vlastní zkušenosti;
- student vloží do příslušné složky **odevzdávrny předmětu: příloha č. 2 – Přehled hospitací a hodnocení studenta – příloha č. 3;**
- odevzdat **2x originál dohody o platbě za praxi provázejícímu** učiteli (viz Manuál k dohodě o platbě za praxi pro poskytovatele praxe – https://www.ped.muni.cz/wsedu/zdroj_mat/pedag_praxe/dohody/manual_pro_poskytovatele_praxe_k_dohode_o_platbe_za_praxi.docx).

Zápočet za odbornou praxi souvislou bude udělen na základě odevzdaných materiálů.

Přílohy:

1. Dopis pro fakultního učitele.
2. Přehled hospitací.
3. Celkové hodnocení studenta po skončení pedagogické praxe.

Příloha 1: Dopis pro fakulního učitele

Vážená paní kolegyně, vážený pane kolego,

vzhledem k tomu, že jste byl/a na základě Vašich bohatých pedagogických zkušeností vybrán/a jako učitel/ka, a tedy pověřen/a přímým řízením souvislé pedagogické praxe studentů oboru Speciální pedagogika, dovoluujeme si Vás informovat o Vašich právech a povinnostech souvisejících s touto náročnou činností.

Fakultní učitel má právo:

- spolurozhodovat o udělení či neudělení zápočtu studentovi,
- konzultovat problémy vzniklé v průběhu praxe s metodikem a žádat od fakulty účinnou pomoc,
- být za svoji odpovědnou práci honorován na základě řádně vyplněné a odevzdané dohody v případě studentů, kteří mají samostatné výstupy pod supervizí učitele.

Povinnosti vyplývající z funkce fakulního učitele spočívají v plnění těchto úkolů:

- rozhodovat o počtu náslechnů v jednotlivých předmětech a upravovat skladbu předepsaných výstupů dle podmínek školy (viz pokyny pro studenty – předloží student),
- poskytovat studentům konzultace v průběhu přípravy na vyučování a provádět kontrolu písemné přípravy studentů,
- hospitovat při výstupu studenta, provést rozbor hodiny a hodnocení studenta, formulář o hodnocení studenta slouží jako jeden z podkladů pro udělení (neudělení) zápočtu,
- řídit asistentské práce studentů (příprava pomůcek, opravy písemných prací, seznámení s vybavením kabinetů, metodických materiálů apod.).

Student je povinen plnit praxi v délce 3 týdnů a být na škole přítomen po celou dobu vyučování.

Děkujeme za Vaši spolupráci a čas věnovaný přípravě budoucích speciálních pedagogů.

PhDr. Petra Röderová, Ph.D.

Katedra speciální a inkluzivní pedagogiky PdF MU

roderova@ped.muni.cz

Hospitace studenta při výkonu pedagogické praxe

Třída: **Datum:**

Vyučovací hodina:

Počet žáků: **Skupiny ve třídě:** **ano** **ne**

Příprava na vlastní práci/ Motivace žáků k práci:
Organizace vyučovací hodiny (pomůcky, relaxace, zapojení žáků, přístup učitele, komunikace se žáky):
Klima třídy (zapojení žáků, udržení pozornosti, spolupráce mezi žáky, řešení problémových situací):
Průběh a náplň vyučovací hodiny:

Hodnocení vyučovací hodiny z pohledu studenta (zhodnocení vlastní činnosti, přípravy, nejedná se o hodnocení žáků):

Čeho si má student všimnout:

- pohyb učitele (chodí, sedí, stojí,...)
- hlas učitele (silný, výrazný, modulace hlasu, nevýrazný, slabý,...)
- řeč učitele (spisovná, nespisovná, plynulá, hovorová)
- příprava na výuku (učitel ji dodržuje, nedodržuje, improvizuje, ...)
- motivace žáků (funkční, verbální, situační, neúčelná)
- otázky učitele (zjišťovací, kontrolní, nahodilé,...)
- organizace (pomůcky, vybavenost učebny, nástěnky, obrázky, modely,...)
- aktivita žáků (reakce kolektivu, reakce jednotlivce, bez odezvy,...)
- časový plán (učitel ho dodržuje, zbývá mu čas, překračuje, nezvládá,...)
- hodnocení hodiny (učitel hodnotí, nehodnotí, provádí i sebehodnocení)
- závěr hodiny (splnění cíle, hodnocení práce a aktivity třídy, ...)

Na co se má student při hospitaci zaměřit:

- účelnost zvolených vyučovacích metod
- způsob prověřování vědomostí žáků
- jak učitel pracuje s chybou
- způsob zápisu na tabuli a do sešitu
- způsob udržování aktivity a kázně žáků
- zvládnutí učitele nepředvídatelných situací
- jak jsou realizována podpůrná opatření

Co má student sledovat

- způsob komunikace (učitel-žák, žák-žák, žák-žáci, učitel-třída)
- aktivitu žáků
- časový průběh a organizaci hodiny
- používané formy a metody práce
- motivace

- využívání didaktických a kompenzačních pomůcek
- reakce žáků na způsob výuky
- metody, nástroje a pomůcky užívané ve speciálněpedagogické diagnostice a podpoře dítěte/žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

V případě realizace praxe v SPC se student zaměří na:

- metody a postupy užívané v diagnostickém procesu dítěte/ žáka se zrakovým postižením
- práci speciálního pedagoga v diagnostické oblasti (včetně posouzení zrakových funkcí), v oblasti poradenské i administrativní
- tvorbu individuálního vzdělávacího plánu a doporučení podpůrných opatření
- projevy a chování dítěte během přímé práce
- způsob a metody nácviku speciálních dovedností (např. čtení a psaní Braillova písma, nácvik prostorové orientace, práce s pomůckami apod.)

Příloha 3: Celkové hodnocení studenta po skončení pedagogické praxe

Celkové hodnocení studenta po skončení pedagogické praxe

Jméno a příjmení studenta:.....

Ročník: Aprobace:Specializace:

Kód předmětu: Termín konání pedagogické praxe:.....

Název zařízení:

Hodnocení studenta na pedagogické praxi

Bodové hodnocení na škále 1- 3 (1 výborná úroveň, 2 dobrá úroveň, 3 dostačující úroveň,
N – nehodnoceno z důvodů, že činnosti nebyly konány).

Kritéria hodnocení

	Sledované znalosti a dovednosti	Bodové hodnocení	Poznámka
I.	Celková příprava		
II.	Komunikativní dovednosti		
1.	Hovoří srozumitelně, jasně, adekvátně hlasitě		
2.	Dokáže přirozeně navázat kontakt se žáky		
3.	Je schopen komunikovat s žákem jasně a srozumitelně		
4.	Zvládá reagovat na nečekané otázky a projevy žáků		
5.	Je schopen naslouchat žákům		

6.	Schopnost komunikace s pedagogem		
III.	Osobnostní předpoklady		
1.	Skutečný zájem o práci, chuť se něco nového naučit		
2.	Aktivní přístup, samostatnost, invence, flexibilita, kreativita		
3.	Schopnost empatie, citlivost pro práci s dětmi se zdravotním postižením		
4.	Schopnost týmové spolupráce s pedagogem, asistentem pedagoga		
5.	Smysl pro povinnost, zodpovědnost, důslednost,		
6.	Schopnost zodpovědné práce s informacemi		
7.	Úroveň kvality vedení záznamů		
8.	Schopnost zapojit se plynule a aktivně do výuky		
9.	Jiné		
IV.	Pedagogické schopnosti		
1.	Úroveň teoretické přípravy		
2.	Schopnost plánovat svoji pedagogickou činnost		
3.	Schopnost řídit vyučovací proces		
4.	Organizační schopnosti		
V.	Sebereflexe		
1.	Dokáže reálně hodnotit průběh své pedagogické činnosti		
2.	Je schopen přijmout i kritické hodnocení		

Datum:

.....

Podpis a razítko školy

Poznámky:

PhDr. Petra Röderová, Ph.D.
roderova@ped.muni.cz